

Pre udržateľné, zdravé a cenovo dostupné budovy - pakt „Budovy pripravené na rok 2050“ *)

Brusel, 29. mája 2024

REHVA je zastrešujúca organizácia, ktorá ako jediná zastupuje viac ako 120 000 projektantov HVAC, inžinierov a prevádzkovateľov technických systémov v budovách v 24 európskych krajinách. Poslaním REHVA je sústavne prispievať k rozvoju ekonomického, udržateľného, bezpečného a zdravého vnútorného prostredia.

Keďže REHVA podporuje rozvoj politík EÚ súvisiacich s kvalitou vnútorného prostredia (IEQ) a energetickou hospodárnosťou budov (EHB) (EPBD, RED, EED, ESPR atď.) a ich implementáciu na národnej úrovni, členské združenia REHVA chcú vyzvať európske politické sily, aby podporili technické zásady navrhnuté odborníkmi REHVA na dosiahnutie cieľov EÚ do roku 2050 v sektore stavebníctva.

Toto je cieľom paktu „Budova pripravená na rok 2050“.

Ďalej je zhrnutých viacero kľúčových tém, ktoré umožňujú stavebnému sektoru zohrávať úlohu pri dosahovaní cieľov EÚ do roku 2050.

✔ Zásady paktu „Budovy pripravené na rok 2050“

Budovy by mali na jednej strane poskytovať ochranu. Musia zabezpečiť zdravé, pohodlné a bezpečné vnútorné prostredie. Na druhej strane sektor budov musí zohrávať kľúčovú úlohu pri dosahovaní uhlíkovej neutrality EÚ do roku 2050. Preto REHVA presadzuje pakt „Budovy pripravené na rok 2050“ vybudovaný na nasledujúcich hlavných princípoch pre nové budovy aj obnovu:

- energetická efektívnosť na prvom mieste;
- prednostné využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- dekarbonizované vykurovacie a chladiace systémy (vrátane nízko uhlíkových stavebných materiálov);
- dosiahnutie vysokej kvality vnútorného prostredia (IEQ) a kvality vnútorného vzduchu (IAQ); digitalizácia budov (inteligentné budovy);
- nákladovo efektívne a environmentálne optimalizované technické riešenia.

Tieto princípy by sa mali uplatňovať na budovy holisticky, prispievať ku kvalite života užívateľov a zabezpečovať ich pohodu a zároveň výrazne znižovať vplyv na životné prostredie v rámci životného cyklu (LCA).

Budovy už nie sú len spotrebiteľmi energie, ale aj aktívnymi výrobcami energie. Budovy, ktoré sú vybavené inteligentnými technológiami a systémami na uskladnenie energie pre teplo a elektrinu, poskytnú flexibilitu energetickým distribučným sieťam, čo prispeje k transformácii a dekarbonizácii energetického sektora.

REHVA konkrétne obhajuje a pracuje na definovaní európskeho „spoločného jazyka“ založeného na spoločných ukazovateľoch pre energiu a zdravé vnútorné prostredie budovy. Vzhľadom na multidisciplinárnosť a zvyšujúcu sa komplexnosť sektora budov je potrebné nájsť vzájomné pochopenie a zabezpečiť intenzívne vzdelávanie pre všetky cieľové skupiny a zainteresované strany.

✓ Uhlíková neutralita pre budovy v roku 2050

Budovy sú zodpovedné za 37 % emisií uhlíka v EÚ. Dosiachnutie uhlíkovej neutrality v roku 2050 je pre sektor budov ambicióznym cieľom. Kľúčová je dekarbonizácia vykurovacích a chladiacich systémov.

Uhlíková neutralita zahŕňa všetky fázy životného cyklu budovy (výroba stavebných konštrukcií, ich preprava, výstavba budovy, užívanie, výmena, demolácia, nakladanie s odpadovými materiálmi, opätovné použitie, recyklácia a konečná likvidácia) a všetky emisie skleníkových plynov na mieste, v blízkosti budovy alebo vzdialené.

Európske smernice a nariadenia a ich transpozícia na národnej a regionálnej úrovni by mala byť „založená na požadovanom výkone“. Mali by byť technologicky neutrálne, umožňovať optimalizáciu technických riešení odborníkmi na výstavbu a vytvárať rovnaké podmienky pre všetky technické zariadenia a energetické nosiče.

✓ Zdravé budovy - lepšie vnútorné prostredie (IEQ) a kvalita vnútorného vzduchu (IAQ)

Potreba primeranej kvality vzduchu nekončí pri našich dverách, ale zahŕňa aj vzduch, ktorý dýchame v interiéri, kde trávime až 90 % nášho každodenného života. Vzduch v budovách je ešte vážnejšie znečistený ako vonkajší [1]. Podľa WHO [2] je ročne 150 000 predčasných úmrtí v Európe spôsobených zlou kvalitou vnútorného vzduchu, ktorá každoročne vytvára dodatočné náklady vo výške viac ako 260 miliárd eur. Tento problém sa musí urýchlene riešiť prijatím výzvy v oblasti zdravia, a tým umožniť veľké úspory a optimalizované verejné výdavky.

Politiky EÚ by mali zabezpečiť zlepšenie zdravia v budovách spojené s lepším IEQ/IAQ prostredníctvom vývoja regulačných mechanizmov, ktoré zabezpečia čo najambicióznejšiu transpozíciu smernice o energetickej hospodárnosti budov, najmä pokiaľ ide o vetranie. Súčasťou týchto politík by malo byť zlepšenie monitorovania, vizualizácie a regulácie kvality vzduchu v obytných budovách a rozšírenie kontroly vetracích systémov na všetky budovy.

Požiadavky na zabezpečenie kvality vnútorného vzduchu v budovách by mali byť zakotvené v taxonómii a v právnych predpisoch o zelenom verejnom obstarávaní.

Požiadavky na ekodizajn by sa mali aktualizovať, aby sa zabezpečilo uvedenie energeticky účinných vetracích systémov na trh.

Na získanie lepších informácií a spätnej väzby by malo observatórium fondu budov integrovať aj údaje o kvalite vnútorného vzduchu a vetraní.

✓ Cenovo dostupné domy a stimuly

Cenovo dostupná obnova budov, prevádzka a údržba, pochopenie a dohoda o navrhovaných riešeniach, zohrávajú kľúčovú úlohu v spoločenskom akceptovaní energetickej transformácie.

Pre všetky nové a existujúce budovy neexistuje „jedno riešenie“. Informovanie o výhodách obnovy z hľadiska kvality života a ekonomickej návratnosti by malo byť kľúčom k motivácii vlastníkov a/alebo súkromných investorov. Stavební odborníci navrhnu a vysvetlia vlastníkom a užívateľom budovy najlepšie riešenie.

[1] <https://sustainvironres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s42834-020-0047-y>

[2] https://unece.org/DAM/Photos_Info_Unit/Economic-cost-health-impact-air-pollution-en_1_.pdf

Energetická chudoba sa musí riešiť cielenými finančnými stimulmi/opatreniami umožňujúcimi rodinám s nízkymi príjmami modernizovať svoje domy. To nielen znižuje spotrebu energie a náklady, ale zlepšuje aj celkové životné podmienky, zdravie a pohodu obyvateľov, podporuje spoločenskú akceptáciu a podporu trvalo udržateľných životných aktivít.

Mali by sa vykonať tieto akcie:

- vlastníci budov by mali dostávať bezplatnú technickú pomoc, a to aj prostredníctvom jednotných kontaktných miest (ako sú energetické audity alebo paspory obnovy budovy), aby sa uľahčilo ich rozhodovanie na základe informácií;
- prístup ku investičným zdrojom by sa mal uľahčiť prostredníctvom opatrení, ako sú zelené hypotéky, ako sa požaduje v článku 17 smernice o energetickej hospodárnosti budov;
- finančné stimuly by mali byť založené na požiadavkách na výkon a nemali by uprednostňovať ani vylučovať žiadne technické riešenie, ak sú splnené požiadavky.

Spojenie iniciatív cenovo dostupného bývania so stimulmi je kľúčovou stratégiou pri presadzovaní sociálnej spravodlivosti a environmentálnej zodpovednosti pri súčasnej ochrane verejných prostriedkov, ktoré by sa vzhľadom na ich nedostatok mali optimalizovať a starostlivo riadiť, aby sa účinne bojovalo proti energetickej chudobe a podporovala sa energetická transformácia.

✓ Úloha profesionálov v oblasti HVAC pri energetickej transformácii - získané zručnosti a rozmer EÚ

Úloha profesionálov v oblasti HVAC pri energetickej transformácii je kľúčová. Nové výzvy si vyžadujú rozvoj nových technických zručností a pochopenie všeobecných energetických politík EÚ. Neustály profesionálny rozvoj je nevyhnutný, pretože umožňuje odborníkom informovať sa o najnovších technologických pokrokoch a legislatívnych zmenách. Medzi početnými odkazmi na zručnosti v oblasti odbornej prípravy, zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu sa v článku 17 smernice o energetickej hospodárnosti budov požaduje, aby členské štáty podporovali vzdelávanie a odbornú prípravu s cieľom zabezpečiť dostatočnú a kompetentnú pracovnú silu, najmä so zameraním na malé a stredné podniky a mikropodniky.

Spolupráca na výskume medzi akademickou obcou a priemyslom pre HVAC by mala byť stimulovaná prostredníctvom inovačných centier, výskumných centier a projektov spolupráce s cieľom definovať nové vzdelávacie programy, ktoré riešia kľúčové výzvy, podnecujú inovácie a priťahujú nových študentov.

Normy pre systémy HVAC zohrávajú kľúčovú úlohu pri uľahčovaní mobility a uznávaní kvalifikácií v členských štátoch. Normy zabezpečujú, že odborníci v oblasti HVAC v celej EÚ majú konzistentnú vedomostnú základňu a súbor zručností. Dodržiavaním spoločných európskych noriem môžu odborníci v oblasti HVAC účinne prispieť k energetickej transformácii, optimalizovať systémy pre výkon a udržateľnosť v celej EÚ.

Zdieľané metodiky na hodnotenie budov založené na európskych normách podporujú transparentnosť, informované rozhodovanie a konzistentnosť pri presadzovaní energetickej transformácie. Zdieľanie znalostí a vývoj spoločných metodík a nástrojov môže zosúladiť rozdiely medzi členskými štátmi spôsobené ekonomickými, technologickými a sociálnymi faktormi a zároveň rešpektovať kultúrnu rozmanitosť a sociálnu spravodlivosť.

Zatiaľ čo metódy pre hodnotenie budov, ktoré sa používajú by mali byť spoločné, národné úrovne požiadaviek musia odrážať špecifické klimatické a regulačné potreby každej krajiny. Tento harmonizovaný prístup podporuje zjednotené úsilie v celej Európe, poháňa vpred energetickú transformáciu a zároveň podporuje kvalifikovanú a motivovanú pracovnú silu, ktorá sa venuje starostlivosti o životné prostredie.

« *meno hlavného kandidáta* » podporuje toto posolstvo.

Podpis
